

**UNIVERSITATEA DE STAT DIN COMRAT
FACULTATEA CULTURĂ NAȚIONALĂ
CATEDRA DE FILOLOGIE ROMÂNĂ**

**RAPORT
asupra activității desfășurate
la Centrul de Informare al României
în anul universitar 2018-2019**

Aprobat la ședința catedrei de filologie română,
proces verbal nr.14 din 25.06. 19
Șef catedră filologie română _____ N. Cuțitaru

În incinta Universității de Stat din Comrat a fost inaugurat **Centrul de Informare al României** care este o unitate de informare, promovare și predare a limbii române și a elementelor de cultură și civilizație românească și activează al patrulea an.

Dotările centrului au fost asigurate de MAE prin Departamentul Politici pentru Relații cu Românii de Pretutindeni.

Obiectivul Centrului este de a face accesibilă informația obiectivă, corectă, despre realitățile din România și de a veni în întâmpinarea interesului arătat de numeroși cetățeni din Găgăuzia față de cunoașterea mai bună a limbii române. Centrul de Informare al României este o platformă de sprijin pentru programe de specializare și perfecționare în limba română, pentru schimburi diverse între universități din România și Universitatea de Stat din Comrat, pentru stabilirea legăturilor între comunitățile locale din România și Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia.

1. Organizarea și funcționarea lectoratului, activitatea didactică

Mandatul meu la Lectoratul de limba română de la Universitatea de Stat din Comrat a început la 1 septembrie, 2019. Activitatea lectoratului este facilitată de existența Centrului de Informare al României, în acest spațiu desfășurându-se cursurile LRS și cursurile pentru studenții de la Facultatea de Cultură Națională, Filologie română. Centrul de informare al României de la Comrat este o unitate de informare, promovare și predare a limbii române și a elementelor de cultură și civilizație românească, fără personalitate juridică, care își desfășoară activitatea în cadrul Universității de Stat din Comrat. Centrul are, între atribuții, asigurarea condițiilor didactice și materiale pentru studierea limbii române de către studenți, profesori și publicul interesat din regiune, găzduirea unor evenimente culturale și de diplomație publică și culturală, promovarea culturală, educațională și turistică a României; informarea cu privire la principalele evoluții din sfera socială, economică și publică din România, inclusiv cele derivate din statutul României de stat membru al Uniunii Europene, sprijinirea catedrei de limba română din cadrul Universității de Stat din Comrat.

Lectoratul de Limba română de la Universitatea de Stat din Comrat se află în al treilea an de funcționare. Acesta propune cursuri de limba română pentru nivelurile de competență lingvistică A1 și A2, B1 /B2. Cursurile se desfășoară în module de un semestru, cursanții primind, la final, un certificat. Înscrierea la cursuri se face semestrial, ele fiind finalizate cu un examen scris și oral, însoțit de cel puțin trei evaluări pe parcurs. Conform regulilor interne ale Universității, 60% din nota finală o reprezintă activitatea la curs, 40% fiind reprezentată de nota obținută la examenul final, înțeleasă ca medie aritmetică a examenelor scrise, respectiv orale. La decizia universității, absolvenților li se acordă 5 credite pentru promovarea acestui curs.

Deși la data de 1 septembrie exista doar o cerere pentru înscrierea la cursurile de limba română din cadrul lectoratului, ulterior, cererile au devenit numeroase, deoarece timp de două săptămâni s-a dus o campanie de promovare a activității lectoratului, prin:

- promovarea activității lectoratului la postul local de televiziune, din UTAG-GRT;
- realizarea unui anunț care a fost postat pe situl universității;
- vizitarea autorităților orașului, prezentarea posibilității ca locuitorii din oraș să se înscrie la cursurile de la lectorat;
- prezentarea activității lectoratului la deschiderea festivă a anului universitar, dar și la Consiliul Facultății.

Această campanie a fost, de promovare a activității lectoratului, s-a realizat cu sprijinul conducerii universității și al Catedrei de Filologie Română.

Astfel, a fost posibilă crearea a 7 grupe pe semestrul I și 6 grupe pe semestrul al doilea, una dintre grupele din semestrul I fiind comasată.

Cursurile sunt structurate pe două nivele, conform Cadrelor Europene Comune de Referință pentru Limbi/CECRL.

-**nivel începător** (elementar): dobândirea unor competențe lingvistice, de înțelegere și comunicare orală;

- **nivel mediu**: competențe lingvistice dobândite în cadrul nivelului li se adaugă exprimarea scrisă – competența de a produce texte scurte scrise, clare și detaliate pe o paletă largă de subiecte.

În ceea ce privește publicul vizat, am avut în vedere:

a) publicul adult, minoritar din RM (UTA Gagauzia) care nu posedă cunoștințe de limba română ;

b) alte tipuri de beneficiari (din diverse domenii)

Pentru fiecare din cele două categorii de public menționate mai sus și în funcție de statutul lor se au în vedere trei factori principali:

- ocupația ;
- contextul predării/învățării ;
- nevoile și obiectivele comunicative.

Fiecare curs e structurat în mai multe module pe nivele tematice Nivelul A1-A2 – 72 ore ; 3 ore/ săptămânal, Nivelul B1- B2 – 72 ore, 3 ore / săptămânal . Cursurile sînt personalizate și flexibile, fiind adaptate la necesitățile concrete ale cursanților și au ca obiectiv: *dobîndirea în timp scurt a unor abilități de comunicare în situații reale.*

La fiecare treaptă a acestor nivele se au în vedere toate competențele lingvistice: **înțelegere** (prin ascultare și citire), **vorbire** (participare la conversație și exprimare orală) și **exprimare scrisă** (scala de evaluare a cunoștințelor lingvistice conține 6 trepte **A1- A2 - B1- B2**).La baza acestor nivele este modelul operațional care reprezintă capacitățile de exprimare ale persoanei "alogene" care învață limba română pentru a trăi independent în viața cotidiană.

Scopul predării / învățării limbii române este acela de a înarma pe cel care învață cu un set de cunoștințe și deprinderi de folosire a acestora în vederea satisfacerii nevoilor comunicative. De aici derivă primul dintre principiile enunțate: **centrarea pe cel care învață**. Obiectivele învățării vizează atât **atingerea abilității comunicative** prin dezvoltarea mai multor tipuri de competențe, cât și dezvoltarea personalității prin stimularea capacităților cognitive și prin dezvoltarea afectivității.

Condiții generale pentru cursanți:

Cursanții nivelului A1-A2 cît și B1-B2 au la dispoziție programul detaliat pe ore, orice modificare fiind anunțată din timp de către lector Fiecare cursant a avut obligația să se informeze personal asupra structurii, condițiilor de participare și a modificărilor intervenite în program. Am fost receptivă la sugestiile venite din partea cursanților, am căutat să le răspund la întrebări și să le lămuresc neclaritățile, abordând un mod de învățare interactivă.

Cursanții sunt obligați să frecventeze orele cursurilor. Fiecare cursant se angajează să respecte regulile impuse de organizatori și, în special, pe cele privitoare la programul de studiu.

Într-o abordare graduală a parcursului didactic, am combinat competențele diferite ale studenților și am adaptat strategiile didactice la tipurile de învățare centrate pe utilizatorul de limbaj pornind de la ascultare, citire, înțelegere de text, conversație pe o temă dată până la crearea de dialoguri în situații de comunicare specifice, elemente de descriere și portret sau scriere creativă prin elaborarea de texte funcționale specifice diferitelor registre stilistice.

Orarul cursurilor de Limba română a fost decis în concordanță cu doleanțele cursanților. Având în vedere că cei mai mulți dintre ei sunt fie studenți ai altor facultăți din cadrul Universității, fie provin din afara mediului universitar, s-a impus necesitatea derulării cursurilor după ora 14.00, în așa fel încât un număr cât mai mare de cursanți să le poată frecventa.

Cursanții care, din motive obiective, nu au putut participa la vreunul dintre cursuri, au avut posibilitatea recuperării lor, conform orarului aprobat și afișat, în fiecare zi de miercuri, în intervalul orar 12.30 – 16.30. În același interval orar s-au desfășurat și consultațiile.

Filosofia cursurilor este bazată pe implicarea directă a cursantului; în acest scop, am organizat activități în cadrul cărora fiecare dintre ei a avut posibilitatea de a prezenta un proiect în limba română, pe o temă la alegere, acest lucru fiind planificat în semestrul al doilea, după ce cursanții au acumulat mai multe cunoștințe. Genul acesta de activități este imperios necesar, având în vedere grupul extrem de eterogen de cursanți și interesele variate ale acestora (istorie, drept, economie, contabilitate etc.). Cursanții au fost încurajați să folosească ei înșiși toate resursele și materialele didactice oferite în cadrul Centrului de Informare al României.

2. Realizarea de materiale didactice și auxiliare

Pentru eficientizarea învățării limbii române am încercat să diversific cât mai mult metodele și mijloacele, adaptându-mă la nivelul fiecărei grupe și la structura eterogenă a acestora. Pentru fiecare curs de limbă sau de civilizație am pregătit:

- fișe cu exerciții pentru înțelegerea, consolidarea și evaluarea cunoștințelor de limbă română;
- materiale audio și video destinate prezentării principalelor momente din istoria României, a frumuseților orașelor și reliefului, a costumelor naționale și a sărbătorilor celor mai importante din calendarul popular și civil;
- planșe/foi de flipp-chart având conținut gramatical sau lexical, exerciții sau scheme ;
- fișe de evaluare, teste, subiecte de evaluare;
- posterele / proiectele realizate de către cursanți sunt păstrate pentru a fi folosite ca model sau spre evaluare, de către alți cursanți;
- materialele de la ILR cât și cele din dotarea CIR, au fost folosite la cursuri pentru a le face cât mai atractive: video -înregistrări, filme, cărți, hărți, culegeri de folclor, texte din literatura română clasică și contemporană;
- cursanții de nivel B1/B2 au fost implicați în alcătuirea de portofolii tematice pentru cursurile și seminarele de cultură și civilizație românească, unde am abordat teme de geografie, etnologie, istorie, mitologie, cinematografie românești.
- Cursanții au fost implicați de asemenea în ateliere de creație , având ca teme obiceiurile și tradițiile românești(de pildă, mărtișoare, felicitări de Craciun și 8 martie)-materialele rămânând pentru a fi folosite la cursurile viitoare, pentru alți cursanți.
- prezentări power point pe teme de cultură și civilizație românească realizate atât de lector,cât și de cursanți.
- Lectoratul și-a îmbogățit materialele prin donația de carte făcută de Ministerul Românilor de Pretutindeni, prin intermediul Ambasadei României la Chișinău.

3. Dezvoltarea lectoratului pe parcursul anului universitar

Pe parcursul anului universitar am făcut demersuri pentru păstrarea cursului de Limbă și civilizație românească , inclus în programul de studiu al Facultății de cultură Națională și de asemenea, pentru introducerea acestui curs la alte specializări /facultăți, având în vedere ca limba română este una din cele trei limbi de stat în UTAG.

Am reușit să atrag un număr semnificativ de studenți și să promovez eficient activitățile lectoratului, în colaborare cu profesorii Catedrei de Filologie română.Un sprijin semnificativ, a existat din partea Ambasadei României al Chișinău , prin dotarea permanentă a centrului și prin participarea reprezentanților săi, atunci când este posibil, la evenimentele desfășurate la Lectoratul limbii române, de asemenea, în dezvoltarea activității ce ține de promovarea culturii, limbii și civilizației românești în cadrul universității.Același interes

pentru dezvoltarea de proiecte în cadrul lectoratului este oferit și de Consulatul General de la Cahul.

Lectoratul a dezvoltat colaborări cu diverse instituții culturale din zona găgăuză și din capitala Republicii Moldova: Muzeul de Etnologie (Chișinău și Comrat), Muzeul istoric din Avdarma, Muzeul Național de Istorie-Chișinău, Muzeul din Beșalma, Centrul de cercetare istorică și științifică al Găgăuziei, Institutul Cultural Român, Mitropolia Basarabiei de Sud.

De asemenea, am creat colaborări cu universități: Universitatea "Dunărea de Jos"- Galați, Universitatea "Alec Russo" din Bălți, Universitatea din Cahul-precum și cu Liceul Teoretic "Mihai Eminescu", din Comrat (singura școală din Găgăuzia cu predare în limba română). Institutul "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni a sprijinit unele dintre activitățile lectoratului, prin crearea de proiecte comune.

În activitatea didactică, s-a înregistrat un progres în dezvoltarea cursului pe niveluri de studii, majoritatea cursanților din acest an dorind să continue și în anul următor.

c) Activități de promovare a limbii, culturii și civilizației românești în țara în care funcționează

În activitatea de promovare a limbii, culturii și civilizației românești, am ținut cont de specificul zonei și de statutul pe care îl are limba română. Deși declarată limbă de stat, limba română, judecând după numărul de vorbitori, în zona Comrat, are un statut de limbă minoritară. Pentru promovarea limbii, culturii și civilizației românești în Găgăuzia, am inițiat demersurile de identificare a partenerilor (persoane și instituții) cu care Lectoratul de Limba română poate colabora.

Activitățile s-au realizat sub diferite forme:

- Cuprinderea, în cadrul cursurilor a elementelor de cultură și civilizație românească
- Organizarea unor evenimente având ca scop promovarea culturii și civilizației românești
- Participarea la evenimente organizate de alte instituții sau de US Comrat, luări de cuvânt, prezentări ale unor elemente de cultură și civilizație românească.
- Promovarea în presă a activității lectoratului și a evenimentelor organizate.

Astfel, sintetizăm aceste activități:

- Vizită la Ambasada României la Chișinău, întâlnire cu domnul ambasador, Daniel Ioniță- stabilirea de proiecte comune pentru promovarea limbii, culturii și civilizației naționale;
- Vizită la Consulatul Cahul, întâlnire cu doamna consul Anca Corfu; stabilirea de proiecte comune pentru promovarea limbii, culturii și civilizației naționale;
- Participarea la Festivitatea de deschidere a anului universitar 2018-2019; cuvânt de deschidere; promovarea activității lectoratului, anunțarea activităților prevăzute.
- Participarea la Consiliul Facultății de Cultură Națională/aprobarea programelor și activităților.
- Promovarea activității Lectoratului de la US Comrat și a activității desfășurate în Centru Românesc
- Acordarea de consultații pentru realizarea discursului în limba română, Școala de Arte din Comrat, pentru întâmpinarea președintelui Republicii Moldova;
- Participare la activități;
- Participarea la organizarea programului artistic dedicat Zilei Internaționale a Educației. Pregătirea unui colaj de texte literare.
- **Ziua Națională a României.** Program organizat la Universitatea de Stat din Comrat, cu participarea unor membri ai administrației locale, a conducerii Universității, a

profesorilor, studenților, cursanților, a reprezentantului Ambasadei României la Chișinău, dl. Radu Filip;

- Participarea la evenimente organizate de către Consulatul de la Cahul și de către Ambasada României în Rep. Moldova. Activități organizate cu prilejul Zilei Naționale a României ;
- Organizarea activității: **Datini și obiceiuri de iarnă la români**, activitate pregătită la lectorat, cu implicarea activă a cursanților care au făcut prezentări. Prezentările au fost urmate de un program de colinde românești-învățate de către cursanți.
- Organizarea activității: **Eminesciana**:
  - Comunicări la grupele de studenți de la Filologie română și de la Drept;
  - Depunere de flori la monumentul lui Mihai Eminescu;
  - Interviu acordat la televiziunea locală, GRT, în cadrul emisiunii "Personalitățile lunii"- despre poezia eminesciană;
- Organizarea activității: "România, țară a Uniunii Europene": prezentarea administrativă și geografică; limbă și cultură românească.
- România în contextul președinției la Consiliul Europei-prelegere susținută de Excelența Sa, Ambasadorul României la Chișinău, Daniel Ioniță. Cu această ocazie s-a făcut o prezentare a Lectoratului Limbii române și s-a primit o donație de carte din partea Ambasadei și a MRP;
- Participarea la Campania Universității din Comrat, /oferta de școlarizare-pentru atragerea studenților și realizarea cifrei de școlarizare pentru anul universitar următor. Vizite la liceele din raioanele R.M;
- Conferința "**Predarea Limbilor străine**", în cadrul Autumn School la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, intervenția mea a avut ca subiect activitatea lectoratului de la Comrat, și a cunoașterii activității **Institutului Limbii Române**.
- Interviu la posturile locale și naționale, totodată la presa ieșeană, interviuri care au fost preluate și de presa românească:
  - Interviu la televiziunea locală, GRT, *Interviul săptămânii. (Limba română prinde culoare în Găgăuzia)*
  - Interviu la BUNĂ ZIUA IAȘI- BZI LIVE
  - INTERVIU UNIMEDIA Chisinau
  - Interviu la Evenimentul Zilei, Chișinău
  - Emisiune Europa Liberă Moldova („Lecția de română” cu Dimitriu Carmen)
  - Interviu RADIO CHIȘINĂU (<https://radiochisinau.md/interviu-carmen-dimitriu-in-gagauzia-au-inceput-sa-intelega-ca-limba-romana-este-un-pasaport-pentru-europa-audio---85691.html>)

4. Activitatea științifică:

- Sustinerea lucrării cu titlul : *Interferențe româno-găgăuze; personalitatea lui Mihail Ceachir*/Conferința IBAC 2019/9th International Balkan Annual Conference
- Conferința cu genericul- *CRITICAL THINKING AND CREATIVITY IN THE CLASS-ROOM*/Workshop: *Metode de predare a LRS-învățare și gândire creative*. Istanbul, Universitatea Bosphorus. Conferință destinată studiului limbilor străine, organizată de către Ambasada USA la ANKARA.
- INTERNATIONAL SPRING SYMPOSIUM, Professional Development and Language Contexts -Perceptions and Practice. Sustinerea prezentării cu titlul- *Predarea limbii române în comunitatea de la Comrat*. Organizator-Universitatea de Stat "Alecu Russo", Balti, R.M.

- Conferința ”Predarea Limbilor străine”, în cadrul Autumn School la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, intervenția mea a avut ca subiect activitatea lectoratului de la Comrat, și a cunoașterii activității Institutului Limbii Române.
- Conferința ”Predarea Limbilor străine”, în cadrul Autumn School la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, intervenția mea a avut ca subiect activitatea lectoratului de la Comrat, și a cunoașterii activității Institutului Limbii Române.
- Participarea la conferința ȘTIINȚĂ, EDUCAȚIE, CULTURA, US COMRAT, ca organizator. Alcătuirea unei broșuri cu prezentările conferinței. Titlu: *Speificul multiethnic, multilingvistic și multicultural al comunității găgăuze*.
- Participarea International Scientific Conference on *Prospects and problems of research and education integration into the European area*, organizată de Universitatea ”Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, Rep. Moldova. Susținere cu titlul: *Interferențe româno-găgăuze, limbă și cultură*.
- Alte teme de cercetare: *Sistemul de predare a limbilor străine la US Comrat; Învățarea limbilor nematerne în comunitatea găgăuză. Rezistența limbii române în regiunea sudică a Basarabiei*.

Concepute ca cercetare filologică și culturală articolele urmăresc modul în care sunt predate limbile materne și nematerne în sistemul de învățământ din UTA Găgăuzia.

S-a mai pus accent pe cercetarea etimologiei unor cuvinte, în dicționarele existente la biblioteca Universității, analiza unor documente de la muzeul etnologic din Comrat, analiza unor documente de la Muzeul Avdarma.

5. Participarea la activități de formare continuă, conferințe, simpozioane, proiecte internaționale.

- Conferința anuală a Lectorilor, organizată de ILR, Brașov, noiembrie, 2018. Prezentare: *Predarea limbii române la Comrat*.
- Participarea la conferința ”**Cultura în vechile sate moldovenești**”, finalizarea proiectului internațional, finanțat de ambasada SUA în R.M.-Cultura de Cărbuna. Intervenție: *Cultura de Cucuteni; limba și cultura română în păstrarea patrimoniului național românesc*.
- Participarea la master-class, Departamentul de limbi străine, de la US Comrat. Organizarea de ateliere lingvistice.
- Prezentarea Practicii Pedagogice, anul II, Grupa de Filologie romana. Seminar/Schimb de experiență.
- Participarea la conferința cu genericul-*CRITICAL THINKING AND CREATIVITY IN THE CLASS-ROOM/Work-shop: Metode de predare a LRS-învățare și gândire creative*. Istanbul, Universitatea Bosphorus. Conferință destinată studiului limbilor străine, organizată de către Ambasada USA la ANKARA.
- Participarea la conferința IBAC 2019, 9th International Balkan Annual Conference/ *Conferința Program de eficientizare a predării limbii române în școlile din UTA Găgăuzia* Organizatori-Universitatea de Stat din Comrat, Universitatea ISTANBUL/Turcia.
- Articol pentru revista *Univers Didactic*, Chișinău, 2019 (în decurs de publicare): *Mihail Cechir, arhitectul limbii române în Moldova*.
- Conferința ”Predarea Limbilor străine”, în cadrul Autumn School la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, intervenția mea a avut ca subiect activitatea lectoratului de la Comrat, și a cunoașterii activității Institutului Limbii Române.

- -Participarea la *Conferința Program de eficientizare a predării limbii române în școlile din UTA Găgăuzia și din raionul Taraclia*. Organizator, Univ. Dunărea de Jos, Galați, coord. Prof. dr. Gina Necula.
- Participarea la conferința ȘTIINȚĂ, EDUCAȚIE, CULTURA US COMRAT, ca organizator. Alcătuirea unei broșuri cu prezentările conferinței. Titlu: *Speificul multiethnic, multilingvistic și multicultural al comunității găgăuze*.
- INTERNATIONAL SPRING SYMPOSIUM, Professional Development and Language Contexts -Perceptions and Practice. Sustinerea prezentării cu titlul *Predarea limbii romane in comunitatea de la Comrat*. Organizator-Universitatea de Stat "Alec Russo", Balti, R.M.
- Participarea International Scientific Conference on *Prospects and problems of research and education integration into the European area*, organizată de Universitatea "Bogdan Petriceicu Hașdeu" din Cahul, Rep. Moldova. Susținere cu titlul: *Interferențe româno-găgăuze , limbă și cultură*.

6. Colaborarea cu Institutul Limbii Române, cu alte lectorate etc.

Conferința anuală a Lectorilor, organizată de ILR, Brașov, noiembrie, 2018. Prezentare: *Predarea limbii române la Comrat*. Participarea la această conferință a fost un bun prilej de a stabili conexiuni în cadrul echipei de lectori și cu echipa ILR, o cale de intercunoaștere și de propuneri, discuții, în privința unor proiecte comune, viitoare. În acest sens, s-a deschis calea spre colaborarea cu alte lectorate ale ILR. De asemenea, am avut prilejul unui dialog deschis despre activitatea noastră, despre rezolvarea problemelor și provocărilor care apar, despre cum să devenim o echipă.

La Universitatea de Stat din Comrat exist mai multe lectorate :american, turc, chinez, grec. Cu toate colaborez și am organizat activități comune, cum ar fi EUROPEAN WEEK sau **Ziua Chinei**. De asemenea, reprezentanții acestor lectorate au fost prezenți la activitățile Lectoratului de limba română.

O altă activitate comună a fost organizarea unei excursii la Chisinau, cu ghid specializat, vizitarea unor obiective turistice și culturale, împreună cu profesorul de la Centrul American.

S-a deschis calea spre colaborarea cu ULIM (Universitatea Liberă Internațională Moldova) și cu Alliance Francaise la Chișinău, în vederea organizării unor evenimente/simpozioane pe tema limbilor romanice.

Carmen Dimitriu, dr., lector
Cuțitaru Natalia, șef secție Filologie română